

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania H. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 26 czerwca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od organu rentowego na rzecz odwołującej się kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...] Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z 12 czerwca 2017 r., sygn. akt V U [...], którym Sąd ten zmienił zaskarżoną decyzję z 7 lutego 2017 r. i przyznał odwołującej się H. T. prawo do emerytury od daty nabycia uprawnień przy uwzględnieniu do stażu ubezpieczeniowego okresu zatrudnienia od dnia 8 czerwca 1977 r. do dnia 19 lipca 1977 r. i oddalił dalej idące żądanie.

H. T. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z 7 lutego 2017 r., w której organ rentowy odmówił jej prawa do emerytury.

Wyrokiem z 12 czerwca 2017 r., sygn. akt V U [...] Sąd Okręgowy w O. zmienił tę decyzję w ten sposób, że przyznał jej prawo do emerytury od daty nabycia uprawnień przy uwzględnieniu do stażu ubezpieczeniowego okresu zatrudnienia od dnia 8 czerwca 1977 r. do dnia 19 lipca 1977 r. i oddalił dalej idące żądanie oraz zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawczynie kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżył apelacją organ rentowy, zarzucając mu naruszenie: art. 46 i 32 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.) w zw. z art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela; art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 233 § 1 k.p.c.

Sąd Apelacyjny w wyniku rozpoznania apelacji oddalił ją, stwierdzając, że nie zawiera ona uzasadnionych podstaw. Sąd drugiej instancji stwierdził, że Sąd Okręgowy przeprowadził prawidłowo postępowanie dowodowe i nie naruszył art. 233 k.p.c.

Sąd drugiej instancji wskazał, że rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zostało oparte na prawidłowej ocenie, że w okresie od dnia 8 czerwca 1977 r. do dnia 19 lipca 1977 r. wnioskodawczynie była zatrudniona w Przedsiębiorstwie [...] we W. na stanowisku wychowawcy i tym samym spełniła przesłankę stażu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2008 r. w ilości 30 lat.

Sąd odwoławczy zauważył, że organ rentowy nie kwestionował w apelacji wiarygodności zeznań świadków K. K. oraz E. L. z których wynika, że w okresie od dnia 8 czerwca 1977 r. do dnia 19 lipca 1977 r. ubezpieczona brała udział w koloniach letnich dzieci jako wychowawca, za co otrzymała wynagrodzenie od Kierownika Kolonii, sprawującego nadzór nad jej pracą. Dodatkowo z indeksu Studium Wychowania Przedszkolnego wynika, że wnioskodawczynie realizowała praktykę jako wychowawca kolonijny w Zbiorczej Szkole Gminnej w G. w okresie od 8 czerwca 1977 r. do 19 lipca 1977 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego, praktyki związane z całodobową opieką nad grupą dzieci oraz prowadzenie zajęć dydaktyczno - wychowawczych pod nadzorem kierownika kolonii za określonym wynagrodzeniem stanowiły w istocie wykonywanie obowiązków w ramach umowy o pracę w rozumieniu art. 22 § 1 k.p.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, wbrew twierdzeniu organu rentowego fakt pozostawania wnioskodawczyni w zatrudnieniu od dnia 8 czerwca 1977 r. do dnia 19 lipca 1977 r. nie wymagał przedłożenia umowy o pracę czy listy płac, skoro okoliczności od których uzależnione jest prawo do emerytury mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego, w tym także zeznaniami świadków (por. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 8 sierpnia 2006 r., sygn. akt I UK 27/06). Sąd drugiej instancji wziął również pod uwagę, że brak dokumentacji związanej z zatrudnieniem wnioskodawczyni, na którą powołuje się organ rentowy był konsekwencją likwidacji przedsiębiorstwa i niemożności pozyskania dokumentów.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył skargą kasacyjną organ rentowy w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 (występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego) k.p.c. Wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, dotyczące kwestii, czy okres praktyki pedagogicznej odbywanej w ramach programu nauczania Studium Wychowania Przedszkolnego jest okresem składkowym w myśl art. 6 ustawy emerytalnej?

Odwołująca się w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o:

- 1) odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, bądź
- 2) oddalenie skargi kasacyjnej,
- 3) zasądzenie od organu rentowego na rzecz powódki kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna organu rentowego nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,

(3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby

umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Zagadnienie prawne sformułowane w treści skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie i mające uzasadniać jej przyjęcie do rozpoznania nie spełnia wymogów wskazanych powyżej. Skarżący w ogóle nie przedstawił argumentacji prawnej, uzasadniającej przedstawione zagadnienie prawne, nie wykazał, aby zagadnienie to rodziło problemy w orzecznictwie sądów powszechnych. W istocie skarżący polemizuje jedynie ze stanowiskiem sądów rozpoznających niniejszą sprawę i dokonaną przez te sądy oceną materiału dowodowego, co jest niedopuszczalne w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. Ponadto, przedstawione zagadnienie zostało tak sformułowane, że ma na celu jedynie rozstrzygnięcie tej, konkretnej sprawy, pozbawione jest natomiast waloru ogólnego, mogącego mieć znaczenie dla rozstrzygania innych, podobnych spraw w przyszłości.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów ma swoje oparcie w § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).